

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Over vrouwen en meisjes.

“Desgelijks ook, dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, met schaamte en matigheid zichzelf versieren”.

1 Timotheus 2:9a

Even tevoren heeft Paulus gezegd: “Ik wil dan”. Hij spreekt als apostel, hij komt met apostolisch gezag, met dat gezag, dat de grote Koning Zelf hem gegeven heeft. ‘t Wordt in onze tijd al moeilijker om ons te laten gezeggen. We kunnen zo aanbotsen tegen gezag, tegen kerkelijk, ambtelijk gezag. Maar weet dat hier de stem van de apostel en de stem van God samenvallen. De Heere Zelf spreekt hier: “Ik wil dan”. Wie niet buigt, wie niet bukt, is Gode ongehoorzaam. De paradijszonde herhaalt zich.. ‘t Geeft bovendien het bewijs dat de we de Heere niet liefhebben en niet vrezen, en dat we onbekend zijn, en dat we geen Borg en Middelaar en Zaligmaker hebben. Dat wordt dan hoogst ernstig in het leven van kerkmensen, in het leven van gedoopten. Ik hoor de Heere als het ware bedelen: “och of u heden bekennt wat tot uw vrede is dienende”. Die God Die geen lust heeft in de dood van een zondaar, Die God Die zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven. Jezus Christus roept en lokt en nodigt om tot Hem te komen om door Hem gezaligd te worden. De vraag is nu: wat wil de Heere? ‘t Gaat over vrouwen. We mogen zeggen: over vrouwen en meisjes, over getrouwden en ongetrouwden. Ze moeten zich eerbaar kleden, met schaamte en met matigheid zichzelf versieren. Het woord eerbaar spreekt voor zichzelf. Het gaat om kleding waar niemand zich aan ergert. Het versieren door de vrouw moet met schaamte geschieden. Ieder heeft een natuurlijke schaamte. Het schaamte-

gevoel kan weggeworpen worden. We kunnen ons zelfs schaamteloos gedragen en ons schaamteloos kleden. Het woord matigheid wil zeggen, dat het kleed, de versiering niet verlokkelijk mag zijn. Een vrouw, een meisje kan zich zo kleden en zich zo versieren dat ze ermee de ander, jongens en mannen, verlost tot onreine gedachten, ja tot onheilige passie. Knappe exegeten exegetiseren natuurlijk hier weg wat hier staat. Maar wij laten staan wat hier staat. Wetende dat al wie aan het Woord af- of toedoet vervloekt is. Laatst in de wachtkamer van de dokter zittend, kwam een “juffie” uit de spreekkamer van de dokter. Haar kleding ziende dacht ik: nou, dokter, je mag wel vast in je schoenen staan. Wat een verleiding ging van dat kind uit. Ik vroeg me af: zou ze dat nou onbewust gedaan hebben, zou ze zo naïef zijn?

‘t Is vakantietijd. ‘t Lijkt dan wel of alles kan en mag. Wat is het erg als je de ander tot zonde, tot zondige gedachten verleidt. Nu denk ik vooral aan de kerk. O die korte rok of die strakke broek of dat doorzichtige of laag uitgesneden bloesje. ‘k Heb het zelfs aan een Avondmaalstafel gezien. Soms zelfs knalrode lippen en felgekleurde nagels. Dat doorhuivert. In de kerk waar de heilige God Zelf is. “Waar onze God Zijn woning houdt”, zo zingen we. Aan de Avondmaalsstafel waar de Koning Zelf de Gastheer is. Wordt dat niet meer verstaan? Zijn we al zover weg? O, ik weet dat vrouwen en meisjes met het meest onschuldige gezicht kunnen zeggen: “ik wil er leuk uitzien”. Goed, ja maar we hebben het Schriftwoord. ‘t Zal blijken zelfs in je kleding of de Heere je Koning is of dat je zelf de dingen uitmaakt.

Ik weet hoe ambtsdragers benauwd kunnen zijn om er “iets” van te zeggen. Subiet- ‘t staat van te voren al vast dat je de wind van voren krijgt. Ze zullen schamperen: ze zijn ouderwets, ze kunnen niet met hun tijd mee, ze willen ons allemaal “refo’s” maken, lange rok en stijf, als een tut. Of ze willen dat we zelfs in het zwart gaan. Och een hele stroom van woorden kun je over je heen krijgen, en daarom wordt er maar gezwegen. Daarom worden protesten niet meer gehoord, en daarom gaan de dingen voort, en daarom wordt het steeds erger en Godonterender. ‘t Is ook de eindtijd. De mens leeft zich uit. Brood en spelen. Eten, drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven we. Wat is het schoon als een vrouw en een meisje de Heere niet buiten de kleding en de opmaak laat. Als ook wat dit betreft, gevraagd wordt: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?”. Dat is toch kenmerkend voor het geestelijke, het leven door de Geest, een leven in de dienst van de Heere? Wat is het voortreffelijk als vrouwen en meisjes keurig gekleed ‘s zondags naar de kerk gaan. Zelfs met een hoedje op het hoofd. Zo sierlijk, net als onze koningin!

O wat zal ik er nu van langs krijgen. Maar ik bid u: verdraag een oud man, die uw welzijn op het oog heeft. Denk toch niet dat God er niet van afweet als u een ander tot onreine, tot zondige gedachten brengt. Ik denk hier net zo goed aan mannen en jongens! Tenslotte- we kunnen keurig gekleed gaan, en in niets aanstoet of ergernis geven. Voor God zijn we arm zondaar. God kijkt door het schoonste kleed heen. O vrouw, meisje, man, jongen zijn we bekleed met de mantel der gerechtigheid, de klederen des heils die Jezus Christus verworven heeft? Hoe noodzakelijk is dit! Dit gaat nu voorop. God wil u daarmee bekleden! O bid toch om dat kleed. Dan ziet God geen zonde meer in u!

Ds. v. Z.

Van de administratie

Hartelijk dank voor de ontvangen giften tot een bedrag van f 105.00 en de opgaven van de 2 nieuwe abonnees. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20 2406 XD Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank 704350

Van de redactie

Inhoud

Ds. P. den Butter schrijft over Daniel Rowlands (1713-1790) en gaat tevens in op de gehouden landelijke ambtsdragersconferentie in Amersfoort. Ds. H. Polinder besluit zijn serie over 'Des Christens groot interest' van William Guthrie. We willen hem hartelijk dank zeggen voor zijn medewerking.

Ds. J.H. van Dijk schrijft over "Gaaf de dominee voorbij?"

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 22 juli 1998 in de Ger. Kerk te Elburg, hoek Paterij-Vrijheidsstraat. 's Morgens hopen te spreken Ds. J. Veenendaal en Ds. L.W. van der Meij en 's middags Ds. J.P. Boiten, Ds. C.J. Meeuse voor de Spaans Evangelische Zending en Ds. M.C. Tanis.

Ontmoetingsdag Kampen

D.V. zaterdag 19 september in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente. 's Morgens opening ds. M. Vlietstra, spreker ds. A. van Heteren. 's Middags opening ds. H. Polinder, spreker Ds. J.P. Boiten, sluiting Ds. L.W. van der Meij.

Verschijningsdata en data inleveren copy

Nr. 15 donderdag 30 juli, nr 16 donderdag 27 augustus, nr 17 donderdag 10 september, daarna weer elke veertien dagen. Alles D.V. De copy dient de donderdag voor de verschijningsdatum binnen te zijn. In verband met verblijf van ons gezin in het buitenland dient de copy voor nr. 16 uiterlijk donderdag 6 augustus binnen te zijn. We zeggen de scribenten bij voorbaat hartelijk dank voor hun medewerking.

Militairen in het buitenland

We ontvingen een reactie van de fam. Schouwstra die allen hartelijk dank zeggen voor de vele berichten die zij

hebben ontvangen. Daaruit blijkt dat het op prijs wordt gesteld dat we via brieven en kaarten aan hen denken die langdurig in het buitenland verblijven. Door overplaatsing is het nieuwe Napo-adres van de fam. Schouwstra: Napo 849, 3509 VP Utrecht.

24-uurs economie

In de vorige aflevering van ons blad schreven we over de zondag die steeds meer bedreigd wordt en daarmee samenhangend over de 24-uurs economie. Over deze zaak heeft een schrijven ons bereikt dat ons de vraag voorlegt of we er zelf niet aan mee-doen door 's avonds te gaan winkelen en vooral ook onder de aandacht brengt dat we zouden dienen te winkelen bij hen die principieel op de zondag gesloten zijn. Waar kopen we onze meubels? Waar tanken wij benzine? Bij winkels en pompstations die zeven dagen in de week open zijn? Denken we aan winkeliers uit de eigen gemeente? Het zou toch niet zo moeten zijn zoals je het weleens hoort zeggen: 'Als ik het van mijn eigen gemeenteleden moest hebben had ik geen bestaan!' Waar Gods dag wordt misbruikt dienen we niet te kopen. De brief die wij als redactie ontvingen, waarvan wij de inhoud kort weergaven, biedt stof tot bezinning.

AvH

Des Christens groot interest (15, slot)

geen kracht om te geloven

In het laatste hoofdstuk van zijn boek gaat Guthrie op diverse geestelijke vragen en noden in. In het vorige artikel stonden we uitvoerig stil bij de zonde tegen de Heilige Geest. Guthrie behandelt nu de vraag van iemand die worstelt met de nood dat hij in zichzelf geen kracht heeft om te geloven. Guthrie onderstreept eerst nog eens dat het geloof boven onze macht ligt. Wij kunnen vanuit onszelf ook niet geloven. "Toch mogen wij niet vergeten dat de Heere het tot een plicht gesteld voor allen die het Evangelie horen, om van ganser harte door het geloof Zijn aanbidding van zaligheid aan te nemen, zoals duidelijk in de schrift staat." God kan ons rechtvaardig veroordelen waarmede wij deze plicht verzuimen. Maar de Heere wil ons door deze plicht om te geloven ons bewust maken van onze machteloosheid om in Christus te geloven. De Heere wil dat wij tot Hem komen en

Hem bidden het geloof in ons te werken. "Hij heeft beloofd een nieuw hart te geven en Hij heeft niemand uitgesloten van de weldaad van die belofte. De Heere is gewoon door deze bevelen en nodigheden en door de overdenkingen en smeking van de mensen in deze zaken de ziel te sterken ten einde deze plicht te vervullen." De Heere wil erom gebeden zijn. Ik citeer Guthrie hier uitvoerig om te laten zien hoe hij zulke zondaren pastoraal benadert en leiding geeft. Hij laat zien wat de Heere wil doen in het leven van zondaren die in zichzelf onmachtig zijn. Hij wijst op de macht en de gewilligheid van de Heere om te doen wat wij zelf niet kunnen doen. Hij spoort een machteloze zondaar aan om op de Heere te zien. "Grijp Christus aan en steun op Hem alsof u daartoe in staat was". Guthrie wil een machteloze zondaar aan de voeten van de Heere Jezus Christus brengen. Dat komen tot de Heere om door Hem zalig gemaakt te

worden is het werk van de Heilige Geest. Hij laat een zondaar zijn eigen machteloosheid inleven en drijft Hem uit naar de Heere Jezus.

twijfels

We kunnen gaan twijfelen of we wel waarachtig geloven omdat we zoveel dorheid en onvruchtbaarheid bij onszelf waarnemen. Dat kan ons moedeloos maken zodat we de plicht om de Heere op Zijn Woord te geloven na gaan laten. Maar wanneer ons hart echt geloof in Christus zijn er telkens weer twee vragen die in ons hart leven: hoe zal ik in Hem gevonden worden op die dag (Filip 3:9) en hoe zal ik wandelen tot Zijn lof in het land der levenden (Psalm 119:17)? Tegelijk ontdekken ze dat de lege plaats die zij ervaren in hun hart alleen te vervullen is met God Zelf. Hieruit blijkt dat God de mens gegrepen heeft en dat Hij het zaligmakende beginsel heeft ingedrukt in uw hart. Het is meer dan eens de ervaring van Gods volk dat wanneer zij schenen te bezwijken de Heere hen ter rechter tijd voorkwam met Zijn zegeningen en troost. Guthrie omschrijft nog een keer wat geloof is. "Het kleven van het hart aan Christus en het zich werpen op Hem om door Hem zalig gemaakt te worden, is geloven. Dit beveiligd een mens voorzeker voor de toekomstige toorn, omdat hij Christus aangenomen heeft en in Hem gelooft." Realistisch tekent Guthrie het leven van een kind van God. Het is vrij algemeen dat degenen die Christus hebben aangenomen naderhand weer gaan twijfelen. Een christen heeft er dan ook nauwkeurig op toe te zien dat hij zijn deel aan Christus bewaart. Ze moeten zichzelf voortdurend weer verbinden aan Christus.

een verbond maken

Het maken van een verbond kan een christen bevestigen in het geloof. Guthrie omschrijft het maken van een verbond als volgt: "Dit uitdrukkelijke mondelinge verbond maken met God is zeer nuttig voor het welzijn en de staat van een mens en voor een troostvolle bevestiging van zijn deel aan Christus Jezus." Het is dus een uitdrukkelijk, mondeling maken van een verbond met de Heere. Het is niet noodzakelijk tot zaligheid. Want wanneer we Christus aangrijpen door het geloof is dat voldoende om zalig te worden. Maar er kan een zegenrijke werking van dit verbond maken uitgaan voor onszelf en voor ons leven met de Heere. Het maken van een ver-

bond is dat je voor Gods aangezicht uitspreekt dat je Christus aangrijpt tot zaligheid en dat het de keuze van ons hart is om de Heere te dienen en de Heere te vrezen. Wij leggen vast in een mondeling verdrag wat er tussen de Heere en ons hart gebeurd is. Wat Guthrie onder dit verbond maken verstaat komen we ook meer dan eens in de Heilige Schrift tegen bij kinderen van God. Voor het aangezicht van de Heere belijdt Israël wanneer de Heere hen verlost heeft uit ballingschap: "Ik ben des HEEREN", (Jesaja 44:5). David belijdt in de psalmen dat de Heere zijn God is en dat hij Zijn knecht is. Hij belijdt dat de Heere zijn Rotssteen en Zijn sterkte is. De Heere gebruikt het beeld van het huwelijk om het verbond tussen Hem en een zondaar duidelijk te maken. Wanneer de Heere zegt: "Amen, zo zij het. Gij zult mijn God zijn en mijn Heere. Ik zal en wil de Uwe zijn en niet van een ander". (Hooglied 8:3). "De heiligen hebben dit (nl. het maken van een verbond, H.P.) gedaan en wij mogen hen hierin navolgen." Guthrie noemt enkele situaties waarin de kinderen van God in het bijzonder hiereaan aandacht hebben te besteden. Wanneer wij leven in een tijd van groot verval, is het heilzaam om ons hart tot de Heere op te heffen en openlijk uit te spreken dat het onze keuze is om de Heere te dienen. Ook wanneer Gods kinderen een periode mee maken dat zij vrezen dat de Heere van hen is, is het veilig om het verbond met de Heere te vernieuwen. De bruid uit het Hooglied deed dit ook toen de bruidegom van haar geweken was. Zij verklaart haar deel aan Hem en belijdt Hem als haar beminde, (Hooglied 5:4-8). Ook de avondmaalsbediening is een gelegenheid om de keuze voor de Heere en Zijn dienst te vernieuwen en onszelf hartelijk aan de Heere toe te wijden. Laten we dan in zulke omstandigheden het verbond met de Heere van oze kant vernieuwen in het vertrouwen dat de Heere doet wat hij in Zijn verbond belooft heeft. We kunnen onszelf niet bewaren in de vreze des Heeren. Maar wie oprecht zich aan de Heere verbindt, geeft zijn leven over aan de Heere die voor alles in staat. Hij legt de keuze in ons hart door Zijn Geest en Hij zal alles volbrengen. "Hij Die u roept is getrouw, Die het ook doen zal". Tijdens het maken van het verbond is het belangrijk om jezelf af te zonderen en jezelf voor Gods heilig aangezicht te stellen. Lees het Woord om diep onder de indruk te zijn in uw

hart van Gods heiligheid en majesteit. Het is een keuze die we biddend moeten doen voor Zijn aangezicht. Het is een plechtig gebeuren want de Heere roepen we aan tot onze Getuige die hoort en ziet wat wij belijden. Guthrie geeft een gebed weer wat we als leidraad zouden kunnen beschouwen om te bidden. Enkele elementen zou ik willen noemen. Kenmerkend is de belijdenis van onze zonde en schuld voor Gods aangezicht. Het verbond vernieuwen is een werk waarbij een zondaar zich verootmoedigt voor de Heere. We zijn immers gevallen mensen. Ons hart niet gevoelig en onvatbaar voor de eisen en beloften van het hart totdat de Heilige Geest onze harten opent door zijn onwederstandelijke kracht. Een ander element is het hartelijke vertrouwen op Gods genade in de Heere Jezus Christus. Het hart geeft zich over aan de verzoening die God in Christus tot stand gebracht heeft. Het is een belijdenis dat alleen in Christus voor mij, arme zondaar, de zaligheid ligt. Het derde wat oplicht is de hartelijke keuze dat we gewillig zijn om de Heere te dienen. "En ik smeeke u ernstig, omdat ik hoop zalig te worden, dat mijn verdorvenheden bedwongen mogen worden en ik in alles onder Uw zachte juk gebracht mag worden." U ziet dat de drie wezenlijke elementen van ellende, verlossing en dankbaarheid bepalend zijn voor het maken van een verbond. Zo'n verbond kan voor ons tot troost zijn wanneer wij later in duisternis terecht komen en zelfs als veel tekortkomingen ons voor ogen staan. Guthrie verwijst naar David die in 2 Samuël 23:5 verklaart dat zijn heil in God vastligt in het eeuwige verbond van God. "Het is groot als iemand zich op God beroepen kan en kan zeggen: Heere, U weet ervan dat er een dag was dat ik de vrede door Christus verkreeg en mijn hart aan u overgaf om daarin zonder tegenwerpingen Uw gehele wet te schrijven. Hemel en aarde waren ervan getuigen. Gedenk aan het Woord gesproken tot Uw knecht op hetwelk Gij mij hebt doen hopen." Maar zegt u, mijn hart is niet ernstig genoeg om zo'n keuze nu oprecht te kunnen doen. Laten we nooit vergeten dat er in het hart van een kind van God altijd de strijd tussen vlees en Geest er is. We moeten niet wachten totdat we de gevoelige liefde van God ervaren. Wanneer uw hart belijdt dat u overtuigd bent van uw verloren staat en dat u gerechtvaardigd moet worden van uw schuld en dat u

kracht nodig hebt om tegen de zonde te strijden en u in de Heere de volheid van Zijn genade ziet, bent u bekwaam om een verbond te maken. We mogen dit niet nalaten uit vrees dat wij straks door het verbreken van het verbond nog schuldig staan aan een leugen. De kern van dit verbond maken is niet dat wij de Heere beloven alles zelf te zullen doen, maar dat wij onszelf aan Hem overgeven opdat Hij door Zijn Geest in ons werkt en ons gelijkvormig maakt aan de wil van God.

slot

Guthrie sluit zijn boekje af met de aanbidding van het Lam van God. "O zalige verwachting van de drie maal gezegende Middelaar van het verbond. De zaligheid van Gods kinderen zal

bestaan in het volgen van het Lam, waar Hij ook heen gaat en in het verkeren in de nabijheid van de Oude van Dagen. Eén blik op Hem zal hen in zekere zin doen vergeten dat zij ooit op aarde geweest zijn." Hij sluit af met de bewogenheid die een gezant van Christus kenmerkt: "O, kon ik de mensen maar overtuigen dat zij geloven dat deze dingen niet zijn ja en neen, en dat zij zich moeten haasten tot Hem, Die Zich haast om de wereld te oordelen, en Die de mensen rekenschap zal vragen in het bijzonder over de vraag wat zij met dit Evangelie gedaan hebben. Ja, kom Heere Jezus!" Wat hebben wij met dit Evangelie dat ook door William Guthrie verkondigd is gedaan?

H. Polinder

Daniël Rowlands - 1713-1790 (4)

Prediking

Hoe was de prediking van Rowlands? Tenslotte nog een enkel woord hierover. Hoe de prediking naar de mening van Rowlands behoort te zijn weten we bijvoorbeeld uit een brief, die hij eens schreef aan een vrouw van wie hij wist dat zij vaak twijfelde. Hij schreef: 'Ik hoop dat het niet nodig is u te berispen over nalatigheid in het luisteren naar het Woord. Ik vertrouw erop, dat u zich innerlijk gedrongen gevoelt, geregeld onder een gezonde en krachtige prediking op te gaan; een prediking die de zonde blootlegt, die het hart ontmaskert, die ons eigen ik en alle menselijke wijsheid veroordeelt en die in goddelijke eenvoud Christus als ons alles naar voren brengt. Zo'n prediking is gevaarlijk voor twijfel en ongelof; ja, onder zulke prediking zal uw kleine mosterdzaadje in korte tijd uitgroeien tot een grote boom'. Het is duidelijk dat Rowlands van zulke prediking veel verwachtte. Beantwoordde zijn prediking hieraan?

Mensen die hem gekend hebben, hebben om strijd getuigd, dat zijn prediking eigenlijk met die van niemand anders te vergelijken was. Als dan toch een vergelijking gemaakt wordt is het het beste om Rowlands naast Whitefield te plaatsen. Zowel Whitefield als Rowlands hadden grote gaven ontvangen om de aandacht van de hoorders te boeien en op een indringende wijze te spreken en het hart te raken. Beiden hadden de gave van een helder en ver-reikend stemgeluid en beiden waren ook op het allernauwst

betrokken bij het werk dat zij verrichtten. Maar terwijl Whitefield nog al eens de draad van zijn betoog kwijt raakte, zeker als hij sterk geëmotioneerd raakte, was Rowlands in staat de lijn vast te houden.

Als ik een aantal kenmerken van zijn prediking mag geven dan is het eerste wat genoemd mag worden zijn *taalgebruik*. Rowlands was gewoon in korte zinnen te spreken; zinnen die gemakkelijk in het geheugen blijven hangen. Daarbij citeerde hij veelvuldig de Schrift om zo te bewijzen wat hij beweerde. Hij sprak de taal van het volk. Hij zegt zijn kracht niet in retoriek, maar in een taal, die iedereen verstond. Net als de Heere Jezus maakte hij veelvuldig gebruik van voorbeelden en gelijkenissen.

Bij dat alles kwam hem zijn stem, die een bijzondere gave genoemd mag worden, goed van pas. Hij had een krachtige, heldere, welluidende stem. Met die stem kon hij mensen in beweging zetten. Zelfs als hij zelf tot tranen toe bewogen was was hij in staat zijn stem te beheersen en voort te spreken op een duidelijke wijze.

Als tweede kenmerk van zijn prediking kan genoemd worden de *rijkdom aan gedachten*. Rowlands was gewoon ijverig te studeren. Hij gebruikte veel tijd bij de voorbereiding van zijn preken. Zijn geliefde lectuur daarbij waren de reformatoren en de puriteinen. In de preekstoel had hij vaak zo'n rijkdom aan gedachten, dat hij het niet

eens allemaal tot uitdrukking kon brengen. De Schriften gingen open en de mensen werden onderwezen in de heilgeheimen Gods.

Ten aanzien van de inhoud van zijn prediking kan erop gewezen worden, dat het centrum van zijn boodschap altijd *Christus was*.

Christus, Zijn bloed, Zijn offer, Zijn gerechtigheid, Zijn geduld, Zijn genade, Zijn voorbeeld, Zijn grootheid. Hem heeft hij in zijn preken voortdurend aanbevolen, zeker nadat hij zelf tot kennis van Gods genade in Christus gekomen was. En is het niet te verwachten dat een prediking die Christus verheerlijkt en aanprijst, door de Heilige Geest gebruikt zal worden om grote dingen mee te verrichten? Daar waar Christus verborgen gehouden wordt en waar iets anders in het middelpunt komt te staan kan de Geest niet doen, wat Zijn ambt is: Die zal Mij verheerlijken.

Tenslotte werd de prediking van Rowlands ook nog gekenmerkt als een *praktische en bevindelijke*. Hij had niet alleen oog voor onbekeerden, die tot bekering moesten komen. Rowlands zag onder de hoorders ook Gods kinderen, die verder geleid moesten worden en wier geloof moest worden gebouwd. Rowlands had inzicht in de wijze waarop de Heilige Geest in een zondaar werkt en dat werk van de Geest bracht hij naar voren in zijn prediking. Daarbij gaf hij praktische lessen voor het geloofsleven en voor de wandel van Gods kinderen temidden van een krom en verdraaid geslacht.

Het was deze prediking waar de Heere gebruik van maakte om een groot werk te doen in Wales. De apostel van Wales mag dan verder onbekend zijn gebleven bij de volgende generaties, zijn werk is in de hemel niet vergeten. En, wat nog veel belangrijker is, het werk, dat God door middel van hem heeft willen verrichten, zal in de eeuwigheid vruchten blijven te dragen. Geve de God van Daniel Rowlands vandaag ook nog mannen, die mee mogen werken aan de bevordering van Gods zaak in deze wereld. Mensen, die weten waar ze het over hebben als ze Jezus Christus en Dien gekruisigd aan het volk voorstellen. Mensen die ook weten wat het is om bewogen te zijn met medemensen, die van nature op weg zijn naar het eeuwig verderf. Bidt dan de Heere des oogstes dat Hij arbeiders uitstote in Zijn wijngaard!

Om duidelijk te maken hoe Rowlands preekte is het misschien het beste iets uit zijn preken te citeren. Het is al eerder gezegd, dat er niet veel preken van hem zijn overgebleven. Maar wat er nog voorhanden is laat ons iets zien van de wijze waarop Rowlands het Woord bediende en hoe hij in dat werk erop bedacht was geestelijk onderricht te geven.

In een preek over de bekende woorden in Rom. 8:28 "En wij weten, dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede" zegt hij:

"Let erop wat Paulus zegt. Maak geen uitzonderingen waar hij ze ook niet maakt. **Alle dingen.** Denk eraan, dat hij niets uitsluit (.....). Zijn heerlijkheid wordt gezien als Hij werkt door middelen; zij wordt nog meer gezien als Hij zonder middelen werkt; bovenal wordt zij gezien wanneer Hij werkt tegengesteld aan de middelen. Het was een groot werk toen Hij de ogen van de blinde opende; het was een nog groter werk toen Hij dat deed door slijk op de ogen te smeren - een middel dat volgens ons veel geschikter was om het gezichtsvermogen weg te nemen dan om het te herstellen. Hij zond een schrik en een grote duisternis op Abraham, toen Hij bezig was Hem het beste licht te geven. Hij raakte de heup van Jacob aan en verlamde hem terwijl Hij bezig was hem te zegenen. Hij sloeg Paulus met blindheid, toen Hij van plan was de ogen van zijn verstand te openen. Hij weigerde het verzoek van de Kananese vrouw, terwijl Hij achteraf haar haar wens gaf. Zie daarom dat al de wegen des Heeren genade zijn en dat alle dingen medewerken ten goede degenen die Hem liefhebben".

Even verder zegt hij in dezelfde preek:

"Er kan geen kunstig bewerkt goud of zilver zijn of het moet eerst gezuiverd zijn in het vuur; er kan geen mooi huis gebouwd worden met stenen voordat die stenen bewerkt zijn. Zo kunnen wij geen vaten ter ere zijn in het huis van onze Vader voordat we gesmolten zijn in de oven der beproeving; geen levende stenen in de muren van het nieuwe Jeruzalem voordat de hand des Heeren de hamer gehanteerd heeft om onze trotse oneffenheden eraf te slaan.

De apostel zegt niet dat alle dingen zullen medewerken, maar dat ze dat metterdaad doen. Niet alleen de engelen, die zich om u legeren, of de heiligen die gedurig voor u bidden, maar ook uw vijanden, de oude draak en zijn

engelen, zijn bij de zaak betrokken. Het is waar, dat behoort niet bij hun opzet. Nee! Zij denken dat zij bezig zijn hun eigen werk uit te voeren als ze u zoeken te vernietigen. Maar toch voeren alle gebeurtenissen, die in de wereld plaats vinden hetzelfde werk uit - ze dienen het doel van de eer van de Vader en de zaligheid van Zijn kinderen. Elke ziekte en zwakheid die u aangrijpt, elk verlies dat u lijdt, elke krenking die u verdraagt, elke schaamte die uw wangen rood kleurt, elk verdriet in uw hart, elke pijn in uw vlees of in uw beenderen zijn u ten goede. Elke verandering in uw omstandigheden - mooi weer en ruw weer, zonneschijn of bewolking, eb of vloed, vrijheid of gevangenschap, alles werkt uit ten goede.

O christenen, zie toch wat een oogst van zegeningen in deze tekst rijpt. De Heere is aan het werk; de hele schepping is aan het werk; mensen en engelen, vriend en vijand, allen zijn aan het werk en werken in uw voordeel. O, geliefde Heere Jezus, wat hebt U in ons gezien, dat U alle dingen zo wonderlijk zoudt ordenen voor ons en ervoor zoudt zorgen dat alle dingen - ja, **alle** dingen, zouden medewerken

ten goede!" Een ander voorbeeld is uit een preek over Hebr. 1:9. In die preek spreekt Rowlands over de medelijdende Hogepriester. Hij zegt:

"Hoeveel zal een mens doen voor een van zijn ledematen voordat hij een amputatie zal toestaan? Denk dan niet, dat u meer zou doen voor uw ledematen dan de Zoon van God voor de Zijne. Hij is op de hoogte met alle verzoeken, omdat Hij in alle dingen verzocht is geweest, zoals u. Wordt u verzocht om God te ontkennen? Daarmee is Hij ook verzocht. Wordt u verzocht om uzelf te doden? Daarmee is Hij ook verzocht. Wordt u verzocht door de ijdelheden van de wereld? Die verzoeking kwam ook tot Hem. Wordt u verzocht om afgoden te dienen? Hij is daarmee ook verzocht. Hij is zelfs verzocht om de duivel te aanbidden. Van de kribbe tot het kruis heeft Hij voortdurend verzoeken moeten verdragen. Hij was een Man van smarten en verzocht in krankheden. Het Hoofd in de hemel is bewogen met die voeten die op aarde doorboord en gepijnigd worden en zegt: Saul, Saul, waarom vervolgt gij Mij?"

P. den Butter

Gaat de dominee voorbij? (10)

Predik het Woord

Aan de hand van één van de laatste woorden van de apostel Paulus aan Timotheus, willen wij ons nader bezinnen op de centrale plaats van de prediking in het veelomvattende werk van de dominee. In dit bekende schriftwoord "Predik het Woord, houd aan tijdig en ontijdig; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer" (2 Tim.4:2), wordt ons nogal wat aangereikt, wat zeker om nadere bezinning vraagt. Eigenlijk zou op elk van deze woorden door Paulus aan zijn geestelijke zoon gesproken, de nadruk kunnen worden gelegd. Prediking moet zijn: *verkondiging*! Dat behoeft, na alles wat hier eerder over werd opgemerkt, geen verdere uitleg. Het Woord van God mag en moet met goddelijk gezag worden geproclameerd. De bazuin van het Evangelie mag geen onzeker geluid voortbrengen. Iedere dienaar van het goddelijk Woord zij hiervan tenvolle in zijn gemoed verzekerd. Op hem rust die geweldige verantwoordelijkheid om te waken over zielen, als één die rekenschap zal moeten geven. Niet

aan mensen, maar aan God Die hem riep tot dit haast 'bovenmenselijke' werk. Daarom zal zijn bediening steeds **Woordbediening** moeten zijn. ook hier mag wel met alle klem de nadruk worden gelegd: *het Woord*, zegt Paulus. Verkondig dat! De dominee moet zich niet laten verleiden om te spreken naar de mond van de mensen. Hij loopt dan n.l. het gevaar, dat zijn 'prediking' ontaardt in een stichtelijke verhandeling, die de naam van prediking, als verkondiging van het Woord, niet mag dragen. Het blijft immers de vraag of dat wat als stichtelijk bedoeld was, ook daadwerkelijk als stichtelijk zal werken in de gemeente. Of het tegendeel tot gevolg zal hebben met alle schadelijke gevolgen van dien. I.p.v. stichting der gemeente kan er dan verwarring en ontstemming worden opgeroepen. Voor wie nu vreest, dat deze opmerkingen weleens de doodsteek zou kunnen betekenen voor de prediking, die wij zo van harte liefhebben, zeg ik bij voorbaat ter geruststelling: dat zij verre! Hier is geen miskennen van de schriftuurlijk-bevindelijke prediking,

maar veeleer een vurig pleidooi daarvoor. Maar dan wel in deze enige juiste volgorde: *schriftuurlijk-bevindelijk*. Wie deze volgorde negeert, komt terecht in het levensgevaarlijke moeras van het z.g. subjectivisme. Een verschijnsel dat het gezag van het Woord ondergeschikt maakt aan de beleving van- en door de 'godsdienstige' mens. Waar dat in het verleden toe geleid heeft, vernemen wij o.a. uit de kerkgeschiedenis. En aangezien ook hier in zekere zin kan gelden, dat op het terrein van de prediking, in al haar facetten, de geschiedenis zich kan herhalen, is het goed ons steeds weer door het Woord te laten corrigeren en zo nodig tot de orde te laten roepen. Ook vandaag dreigen allerlei ontsporingen in de prediking. Tot droefheid stemmend is het, wanneer blijkt dat deze zelfs daar voorkomen, waar men zegt van harte te willen staan voor de Waarheid. Een concreet voorbeeld! Wanneer een prediker het waagt om te zeggen, dat het Woord van God wel dit zegt (b.v. over het leven der genade), maar dat het door Gods volk anders geleerd wordt. Dan is dat een verschrikkelijke dwaling. Ook, al zijn de woorden van de prediker nog zo ernstig bedoeld geweest. Hij brengt met zijn kwalijke bewering, de waarlijk naar God zoekende zielen wel in grote verwarring. En i.p.v. geestelijke leiding te geven aan de gemeente, wordt zij in een duister doolhof gebracht. In de dienst der prediking van K. Dijk, wordt hierover het volgende opgemerkt: 'Dit houdt niet in, dat de beleving van Gods genade, de innerlijke ervaring en de overdenking van Gods waarheid, de verstandelijke beschouwing geen plaats in de prediking mogen hebben; ze horen er ook in thuis, maar dan altijd in deze zin, wat de Heilige Schrift zelf van de ervaring zegt; hoe in haar Gods kinderen klagen en jubelen en zij het licht werpt over het werk van de Heilige Geest in ons; hoe zij voor ons de diepten der verborgenheden ontsluit en ons doet schouwen met 'verwond'rend oog' in de heilgeheimen, die ons bekend gemaakt worden. Om deze reden, is de gebruikelijke onderscheiding tussen voorwerpelijke en onderwerpelijke prediking meermalen verkeerd gebruikt en misverstaan; men bedoelt er mee, dat in de eerste de verwerving des heils bijna alleen gepredikt en de toepassing en de beleving der genade min of meer verwaarloosd worden en in de tweede de eenzijdigheden aan de andere kant zitten. De praktijk is ech-

ter, dat bij de tweede begeerd wordt een prediking, waarin de prediker subjectief zijn ervaringen uitstalt en dit laatste is geheel onjuist; eigenlijk is elke preek objectief, al moet in haar het hart van de prediker kloppen en zelfs, als zij de boodschap brengt van het genadewerk van Gods Geest in ons en van de reacties van Gods kinderen, zoals ze b.v. in de Psalmen gegeven zijn, doet zij dit in objectieve zin; dus niet: zo heb ik, prediker, of hebt gij, broeder en zuster, dit ervaren, maar: *zo spreekt Gods woord*. Hoe dichter de prediker zich aan het woord Gods houdt, des te zuiverder is zijn 'bediening' en geen subjectieve meditatie verdringt de *diakonia Verbi divini*.' (de bediening van het goddelijke Woord), aldus K. Dijk op blz. 77 van het genoemde boek. Wat de prediking van het Woord precies inhoudt, is dus niet zomaar in een enkel woord aan te geven. Het lijkt wellicht eenvoudig voor wie slechts oppervlakkig nadenkt en de prediking en haar inhoud als iets vanzelfsprekends veronderstelt en nadere uitleg en persoonlijke bezinning op dit gevoelige onderwerp overbodig acht. Maar wie iets van het grote gewicht van de rechte bediening van Gods Woord mag verstaan, zal juist als prediker menigmaal voor zichzelf de woorden van de apostel inleven: 'Wie is tot deze dingen bekwaam?' Begrijpelijk is het dan ook, dat vroeger wel gesproken werd over *horae anxiae et beautitudinis*: uur van vrees én vreugde! Hiermee werd iets van de spanning weergegeven, waarin de dienaar behoort te staan op de plaats, waar hij zich geroepen weet het Woord van God te verkondigen. Enerzijds de gedurige vrees niet de hoogte en de diepte te hebben bereikt van de verkondiging van al de raad Gods. Dat was en bleef immers het enige zuivere oogmerk van de apostel in zijn bediening? Het was zijn hartelijke begeerte om met al de heiligen te begrijpen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte is. En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat de gemeente vervuld zou worden tot al de volheids Gods (Ef. 3:14-19). Anderzijds de vreugde, die gelukkig ook bij tijden op de preekstoel gekend mag worden, als de Heilige Geest kennelijk hulp en bijstand schenkt. Verlichte ogen des verstands geeft om de verborgenheid van het Evangelie in de gemeente uit te stallen. Als God de hemel opent en vergezichten geeft op het heil, dat nooit vergaan zal. Die kostbare ogen-

blikken in de eredienst, waarin God Zelf voor Zijn eer zorgt. Wanneer er beslag wordt gelegd op de harten van de hoorders van het Evangelie en het ervaren mag worden, dat de Heere Zelf in het midden is door Zijn Woord en Geest. Wat geeft dat dan een onuitsprekelijke vreugde in het hart van de prediker, verwondering om door God gebruikt te mogen worden tot zaliging van zondaren. Dat het een levende werkelijkheid wordt: *Laat u met God verzoenen!* Dan is er in de rechte bediening, ook de rechte gezindheid in het hart van de prediker. God te verheerlijken in de verkondiging van Zijn grote werken van verlossing, zaliging, heiliging, opdat Zijn gemeente volmaakt zou worden toegerust om Zijn lof te vermelden in deze wereld. Daarom moet de prediker met bewogenheid en bezieling onvermoeid blijven aandringen om de mensen te roepen tot bekering en het geloof in Christus, de Gekruisigde (D.L. I 3). Wij dan wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof (2 Kor. 5:11). Niets anders bedoelt Paulus met de woorden: *Houd aan tijdig en ontijdig*. Zij moeten betrokken worden op de prediker en niet, zoals nogal eens wordt verondersteld op de hoorders van het Evangelie. Neen, de prediker wordt hier in de eerste plaats aangesproken op zijn roeping. Niet te vertragen, zich niet te laten ontmoedigen, maar standvastig op zijn 'post' te blijven. Zich niet van de wijs te laten brengen door welke intimidaties dan ook vanuit het gemeentelijk leven. Met zovele hoofden en zinnen. Moet hij dan boven elke vorm van kritiek staan? Moet hij dan alle gevoelens en gevoeligheden uitsluiten? Dat zou teveel gevraagd zijn. Een dominee is ook slechts mens. U hebt dat toch nog wel onthouden uit de vorige artikelen? Wat moet hij dan? Vluchten in onverschilligheid? Neen, zich wel door Gods genade oefenen in 'heilige onverschilligheid'. In die oefening kan hij alleen staande blijven en door het geloof de strijd aan, die kenmerkend zal blijven, ook in het geloofsleven van een dienaar van het Woord. Om standvastig te blijven. Onbewegelijk, dat is dus niet hetzelfde als onbewogen, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat zijn arbeid niet ijdel is in de Heere (1 Kor. 15:58). Een volgende keer wat meer D.V. over het wederleggen, bestraffen en vermanen in alle lankmoedigheid en leer.

J.H. van Dijk

Bezorgheid in Amersfoort

Een aantal weken geleden gaf ik een korte eerste reactie op de impressie, die ds. Schoonderwoerd in hetzelfde nummer van "Bewaar het Pand" plaatste en die betrekking had op de ambtsdragersconferentie die in Amersfoort werd gehouden en waar dr. Loonstra de spreker was. Ik stemde ds. Schoonderwoerd helemaal toe dat ook voor mij die ambtsdragersconferentie een teleurstellend verloop had, vooral ook doordat diverse belangrijke vragen die naar voren gebracht waren in de discussie niet meer aan de orde kwamen. Intussen zijn er verschillende weken verstreken. Door mijn verblijf in het buitenland is een vervolg op mijn eerste reactie tot nog toe uitgebleven. Nu pak ik de draad weer op en zal in een aantal artikelen op diverse aspecten van wat aan de orde kwam of in ieder geval had moeten komen, ingaan. Intussen heeft ook de voorzitter van de conferentie, br. D. Koole, in het artikel van ds. Schoonderwoerd aanleiding gevonden om in "De Wekker" nog eens uitvoerig uit de doeken te doen hoe een en ander zich heeft toegedragen. Het is echter niet mijn bedoeling om met hem in debat te gaan. Ik zal ook niet zoveel meer zeggen over wat er op de conferentie gezegd is. Waar het mij vooral om gaat is nog eens even aandacht te geven aan de vragen die wel gesteld maar niet beantwoord zijn.

Neem mij de Bijbel niet af!

Vooraf echter dit. Tijdens de periode waarin door de aanwezige conferentievakantiegangers vragen konden worden gesteld werden diverse geluiden gehoord. Er waren er onder de aanwezigen, die dankbaar waren voor de eerlijke manier waarop de inleider had gesproken en die zich goed konden vinden in de door hem gegeven visie op de Schrift. Er waren er echter ook – en hun aantal was niet gering – die hun grote zorg en moeite uitspraken. Wat zij van de inleider te horen hadden gekregen hadden zij als verontrustend ervaren. Opmerkingen werden gehoord als: Wat blijft er zo nog te geloven over? en: Komt de inleider op deze wijze niet in strijd met wat onze belijdenis zegt over het geloof in de Schrift als Gods Woord? en: Hadden vorige generaties het dan helemaal mis als zij zonder aarzeling alles geloofden wat de Schrift bekend

maakt? En nog meer indringende vragen. Om eerlijk te zijn was ik er blij mee die geluiden te horen. Alles wordt toch niet voor zoete koek geslikt. Er zijn nog ambtsdragers die kennelijk willen meedenken over de aan de orde gestelde zaken. Ambtsdragers ook, die zich niet zonder meer alles laten wijsmaken wat door sommige theologen wordt verkondigd. Laat dat alstublieft zo blijven. Theologen hebben de eeuwen door toch al de neiging gehad om de zaken in de kerk te regelen en te bepalen welke opvattingen binnen de kerk gelding zullen hebben.

Overigens heeft die vragenperiode op de conferentie wel duidelijk gemaakt dat de zaak van de Heilige Schrift een gevoelige is. Intuïtief is er dan bij velen terstond de reactie: Blijf van de Schrift af. Neem mij de Bijbel niet af. Zeker, die houding kan van een zekere krampachtigheid getuigen. En in die kramphouding kan men er dan voor kiezen de vragen die er zijn uit de weg te gaan en die maar het liefst te vermijden. Dat kan zo zijn. Maar dat is niet altijd het geval. Daarom is het ook helemaal onjuist om te denken dat als er verontrusting ontstaat over een visie als welke door dr. Loonstra verkondigd wordt, dit voortkomt uit zo'n kramphouding. Ik zeg dit met nadruk, omdat ik geluiden hoor, die in die richting wijzen. Vrees voor de opvattingen van Loonstra zou dan voortkomen uit een zekere onvolwassenheid bij mensen, die de vragen die Loonstra aan de orde stelt, niet onder ogen durven zien en er dus niet van willen horen. Ik voor mij heb dat niet beluisterd in wat door de diverse conferentiegangers ten berde werd gebracht. Wat ik er wel in beluisterd heb is terechte zorg: Raken we op deze manier de Bijbel niet kwijt? Wat er ook in doorklonk was oprechte liefde tot de Bijbel als Gods Woord. Gods Woord is voor hen die de Heere vrezen immers het enige houvast geworden; het betrouwbare Woord. En dan betrouwbaar van kافت tot kافت. En wie me dat afneemt, al is het maar voor een gedeelte, kan mijn vertrouwen niet hebben.

Binding aan de confessie

Daarom was het ook ronduit stotend dat een van de aanwezige ambtsdragers durfde zeggen, dat hij niet geloofde in de Bijbel van kافت tot kافت en die daarna met vrij onbelangrijke zaken de

vergadering ophield. Je vraagt je dan in gemoede af: Wat doet die man hier? Hoe kan het bestaan dat hij in een van onze kerken als ambtsdrager functioneert? Heeft die man met een eerlijk geweten zijn handtekening onder het ondertekeningsformulier geplaatst bij zijn ambtsaanvaarding? Tussen haakjes, ik hoor wel eens geruchten dat ambtsdragers bezwaar maken tegen het plaatsen van hun handtekening. Dat is een veeg teken. Anderzijds is het ook weer niet zo verbazend. We leven in een tijd waarin veel dingen gerelativeerd worden. Dingen die onder ons als vaststaand golden, worden niet meer zo gezien. Daaronder vallen onder andere ook de belijdenisgeschriften. Die zijn in vele kringen niet meer zo geliefd. Ze worden ook niet zo hard nodig geacht. Onder invloed van dat relativiserende denken hebben allerlei zaken die in het verleden hun beslag kregen vandaag veel van hun belang verloren, zo wordt gedacht. Historisch besef is veelal erg ver weg. De redenering is: Laat het waar zijn, dat onze belijdenisgeschriften diverse zaken heel goed op formule gebracht hebben – dat was voor de tijd waarin ze ontstonden. Vandaag leven we echter in een heel andere tijd en nu kunnen we het niet meer met de "stoffige termen" van die oude geschriften doen. Deze wijze van denken heeft in onze kerken hier en daar helaas ook ingang gekregen. Onder invloed van de toegenomen contacten met de evangelischen? Zeer waarschijnlijk wel. Maar ook onder invloed van de contacten met de Nederlands Gereformeerde Kerken, waar openlijk gezegd wordt dat men een wat vrijere binding aan de belijdenis voorstaat. Wat dat betreft is het zaak, dat we in onze kerken goed aandacht zullen blijven geven aan het bepaalde in de artikelen 52 en 53 van onze Kerkorde, waar het gaat over de ondertekening van het verbindingsformulier. Officieel hoort dit te worden gecontroleerd als namens de classis kerkvisitatie wordt afgelegd en als daarbij ondermeer gevraagd dient te worden naar die ondertekening. Het mag toch niet zo zijn dat stilzwijgend onder ons een mentaliteit gaat heersen die van geen strakke binding aan de confessie meer wil weten. Gebeurt dat wel, dan zal dat ons op den duur wel eens zuur kunnen opbreken. Nu we het over de ondertekening van het verbindingsformulier door ambtsdragers hebben, geeft me dat tegelijkertijd gelegenheid de vraag aan de orde te stellen die op

de conferentie als volgt werd geformuleerd: "Wat is de waarde van onze handtekening onder het verbindingsformulier voor ambtsdragers (vgl. artt. 52 en 53 KO) tegen de achtergrond van de interpretatie van dr. Loonstra ten opzichte van Gods Woord in het licht van art. 7 NGB. Het betreft hier een belangrijke vraag, althans naar mijn mening. Maar hoe belangrijk ook, de vraag kwam op de conferentie verder niet aan de orde. Laat ik de vraag in een wat breder kader plaatsen. U weet dat onze Nederlandse Geloofsbelijdenis heel nadrukkelijk over de Schrift spreekt. Nogal uitvoerig wordt dat gedaan in de artikelen 3 tot en met 7. Als de boven geciteerde

vraag verwijst naar met name art. 7 is ongetwijfeld gedacht aan de openingszin van dat artikel, die luidt: "Wij geloven, dat deze heilige Schrift de wil Gods volkomen bevat en dat al hetgeen de mens schuldig is te geloven om zalig te worden, daarin genoegzaam geleerd wordt". Naast deze belangrijke passage zouden ook nog passages uit andere artikelen genoemd kunnen worden. Ik denk aan een zinnetje in art. 4. Daar wordt van de kanonieke boeken van zowel het Oude als het Nieuwe Testament gezegd: "waar niets tegen te zeggen valt". Ook in art. 5 staat iets wat onze aandacht verdient. "En wij geloven zonder enige twijfeling al wat daarin begrepen is". Let op de woorden "zonder enige twijfeling". Ook op het woordje "al". Dus niets uitgezonderd. Welnu, de vraag is, of dr. Loonstra met zijn opvattingen nog wel blijft binnen deze uitspraken van de confessie. Ik zou zeggen: een kardinale vraag. Een vraag waar de

kerken in hun beoordeling van een en ander niet omheen kunnen. Een vraag die dan ook een antwoord had moeten ontvangen op de gehouden conferentie. De confessionele integriteit van een van onze predikanten is er mee aan de orde gesteld.

Zo'n vraag mag niet op de tafel blijven liggen zonder antwoord te hebben ontvangen. We zullen er een volgende keer nader op ingaan D.V.

Den Butter

Te Huur op Texel:

ruim gelegen
6 en 8 pers. bungalows
(3 sl.k., wasmachine) en
4/6 pers. stacaravans
(2 sl.k., douche).

Bel voor de folder:

Bungalowpark De Verrassing,
Oosterend. Tel. 0222 - 318391

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg. Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Zoek bij ons
uw Bijbel of
boek

Verzending of
bezorging mogelijk

Bel 0184 - 412461

Burg. Winklerplein 25
3362 AA Sliedrecht

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenisonderzoek men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafenisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Tel. 0577 - 401689

Terminale zorg nodig?

Curadomi helpt met thuiszorg vanuit een christelijke levensovertuiging.

Curadomi

Organisatie voor thuiszorg

Zorg met een visie.
Bel tijdens kantooruren (0318) 54 82 65
buiten kantooruren 0900-82 12340 (spoed)

Stefan Vas

is 8 jaar oud. Zijn moeder is enigszins zwakbegaafd. Zijn vader is onbekend. Stefan werd direct na zijn geboorte afgestaan. Hij woont nu gelukkig in het christelijk weeshuis Lydiahome in het Roemeense Tirgu Mures. Daar wordt goed voor hem gezorgd en krijgt hij een christelijke opvoeding. De kosten bedragen f 35,- per maand.

**Kom Over En Help zoekt
sponsors voor kinderen als Stefan.
Bel: 033-2463208.**

Giro 3535181

Stichting Kom Over En Help
Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk

